

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

JEANNE KALOGRIDIS

Regina diavolului

Un roman despre Caterina de Medici

Traducere din engleză de
ANCA DAN

HUMANITAS
fiction

Redactor: Luana Schidu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Ioana Vilcu
DTP: Florina Vasiliu, Carmen Petrescu

Lucrare executată la EuroBusinessTipar

Jeanne Kalogridis
The Devils Queen: A Novel of Catherine de Medici
Copyright © 2008 by Jeanne Kalogridis
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2013, pentru prezenta versiune românească

ISBN 978-973-689-564-7
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Pentru Russell Galen

Mulțumiri

Mulțumirile mele se îndreaptă către următoarele suflete temerare: minunații mei agenți, Russell Galen și Danny Baror; înțelepții și răbdătorii mei editori, Charles Spicer de la St. Martin's Press și Emma Coode de la HarperCollins UK; prietena mea, Sherry Gottlieb, un lector și un editor extraordinar; cea mai bună prietenă a mea pe viață, Helen King Knight; Tom Jacobs, specialist în astrologie evolutivă; Christopher Warnock, specialist în astrologie renașcentistă; Nina Toumanoff, care m-a ajutat să redescopăr bucuria de a scrie.

Cei interesați să afle mai multe despre cărțile mele și despre procesul creației pot să viziteze website-ul meu, www.jeannekalogridis.com, sau blogul meu, www.historyisabitch.com.

PARTEA ÎNTÂI

Blois, Franța
august 1556

Prolog

La prima vedere părea un bărbat șters, scund și îndesat, cu părul cărunt, îmbrăcat neîngrijit, ca un om de rând. De sus, de la al doilea etaj, unde mă aflam, nu-i zăream fața, dar i-am văzut tresărirea în clipa în care a ieșit din trăsură și picioarele i-au atins caldarâmul; a întins mâna după baston și s-a agățat de brațul vizitiului. Cu tot ajutorul, se mișca greoi și cu băgare de seamă în aerul înăbușitor al dimineții, iar eu mi-am spus cu groază: *E un om bătrân și bolnav – nimic mai mult.*

În spatele lui se vedeau norii adunați deasupra fluviului, prevestind o furtună, dar deocamdată soarele nu era cu totul ascuns. Razele lui se strecurau prin mici spărturi și se răsfrângeau orbitoare în apele Loarei.

M-am îndepărtat de fereastră și m-am așezat în fotoliu. Aș fi vrut să-mi impresionez oaspetele, să-l vrăjesc, astfel încât să nu-mi observe nervozitatea, dar în zilele acelea n-aveam putere să mă prefac. Din toată ființa mea izvora cea mai neagră jale și arătam oricum, numai impunătoare nu. Eram o creatură greoaie, lipsită de farmec, foarte ofilită și foarte tristă.

Slavă Domnului că-s numai copiii, a mormăit moașa.

Credea că dorm. Dar o auzisem și înțelesesem: viața unei regine e mai importantă decât aceea a ficelor ei. Și-apoi lăsaseră în urmă destui frați: descendența regală era asigurată. Dacă aș mai fi avut însă vreun strop de sânge și de speranță, aș fi palmuit-o. Inima îmi era la fel de frântă ca trupul.

Când se apropiase sorocul nu eram deloc îngrijorată; de fiecare dată născusem ușor. Sunt puternică, am voință și nu m-am temut niciodată de durere. Le alesesem până și numele – Victoire și Jeanne –

fiindcă Ruggieri prezisese că voi avea fetețe gemene. Dar nu-mi spusese și că vor muri.

Primului prunc i-a trebuit multă vreme să se nască, atât de multă, încât și eu, și moașa am început să ne facem griji. Obosisem așa de tare, că nici nu mai puteam sta în scaunul de nașteri.

După o zi întregă și o jumătate de noapte, a apărut Victoire. Era cel mai mic prunc pe care-l văzusem vreodată, prea slab ca să plângă cum trebuie. Nașterea ei nu mi-a adus nici o ușurare; Jeanne nu voia să iasă. Au trecut alte ceasuri de agonie, până când noaptea s-a făcut iar ziuă, iar dimineața a lăsat loc după-amiezii. Trupul copilului era atât de înțepenit, încât nu putea să coboare. Moașa s-a hotărât să-i rupă picioarele, ca să poată s-o tragă afară fără să mă omoare pe mine.

Apoi și-a vârât mâna înăuntrul meu și s-a auzit trosnetul înăbușit al oscioarelor rupte. Am urlat, dar nu de durere, ci din cauza aceluia sunet. Când Jeanne a ieșit, moartă deja, nici nu m-am uitat la ea.

Geamăna ei, firavă și bolnăvicioasă, a mai trăit trei săptămâni. În ziua când a murit și Victoire, m-a copleșit convingerea rece, sfredelitoare, că vraja făcută de Ruggieri cu ani în urmă își pierduse puterea: bărbatul meu și copiii care îmi trăiau erau în primejdie de moarte.

Mai era și catrenul din cartea cea mare, scrisă de profet, catrenul care mă temeam că se referă la soarta dragului meu Henric. Sunt foarte perseverentă când caut răspunsuri și n-aveam de gând să mă opresc până nu auzeam adevărul chiar de pe buzele faimosului prezicător.

Am fost trezită la realitate de o bătaie în ușa și de glasul coborât al străjerului. Când am răspuns, ușa s-a dat în lături, iar străjerul și povara lui schiopătândă au pătruns în încăpere. Pe chipul celui dintâi se citi mirarea când văzu că sunt absolut singură, fără doamnele mele de onoare: o trimisesem pe Diana cu treburi și îi cerusem până și doamnei Gondi să plece. Discuția cu oaspetele meu trebuia să se desfășoare între patru ochi.

— *Madame la Reine*, Maiestate...

Vorbea cu accentul din sudul țării, unde se născuse. Avea o față blândă și rotundă, ca o lună plină, și cei mai calzi ochi din lume.

Doamna Gondi spunea că este evreu din naștere, dar trăsăturile nu-i trădau originea. Deși se clătina cu tot cu baston, reuși să-și scoată pălăria și să facă o reverență acceptabilă. Părul lung, încâlcit și rărit în creștet, îi atârna peste față, ascunzându-i-o.

— Mă simt onorat și îmi exprim umilele mulțumiri pentru faptul că mă primiți, spuse el. Cea mai mare dorință a mea este să mă pun în slujba Înălțimii Voastre și a Maiestății Sale în orice fel binevoiti să-mi porunciți. Cereți-mi viața și o veți avea.

Vocea și mâna încleștată pe pălărie îi tremurau.

— Dacă există vreo suspiciune de incorectitudine, de erezie, nu pot să vă spun decât că sunt un bun catolic și că mi-am închinat întreaga viață slujirii Domnului. Viziunile le-am scris din porunca Lui. Ele mi-au fost trimise numai și numai de către El, și nu de vreun duh necurat.

Auzisem că fusese deseori acuzat de uneltiri cu diavolul și că în ultimii ani se tot muta din sat în sat, pentru a evita să fie arestat. Slab, vulnerabil, mă iscodea cu un aer șovăielnic. Îmi citise scrisoarea, dar auzise, fără îndoială, de ura regelui, soțul meu, față de ocultism și protestanți; poate că se temea că intrase într-o capcană inchizitorială.

M-am grăbit să-l liniștesc:

— N-am nici o îndoială, domnule de Nostredame, i-am spus zâmbindu-i cu căldură și întinzându-i mâna. De aceea v-am și cerut ajutorul. Vă mulțumesc că ați bătut atâta drum, cu toate necazurile domniei voastre, pentru a veni să ne vedeți. Vă suntem profund recunoscători.

Trupul i se cutremură, semn că scăpase de teamă. Se apropie clătînându-se și-mi sărută mâna; părul lui moale îmi atinse degetele. Răsufflarea îi mirosea a usturoi.

— Asta-i tot, i-am spus străjerului, îndreptându-mi privirea către el, iar când omul ridică din sprânceană – de ce, adică, mă grăbeam să încalc buna-cuviință cerându-i să plece? –, m-am încruntat discret, până când dădu din cap, se înclină și ieși.

Am rămas singură cu profetul care nu semăna a profet.

Domnul de Nostredame își îndreptă spinarea și făcu un pas înapoi. Privirea îi căzu pe ceea ce se vedea prin fereastră; agitația i se risipi, înlocuită de o concentrare calmă.

— Ah, spuse el ca pentru sine. Copiii.

M-am întors și l-am văzut pe Eduard fugind după Margot și după micul Navarra prin curtea acoperită cu iarbă și prefăcându-se că n-o aude pe guvernantă, care-i striga să se miște mai încet.

— Alteței Sale, prințului Eduard, îi place s-o fugărească pe surioara lui, i-am explicat.

La cinci ani, Eduard era neobișnuit de înalt pentru vârsta lui.

— Cei doi mai mici, băiețelul și fetița, par să fie gemeni, dar știu că nu e așa.

— Sunt fiica mea Margot și vărul ei, Henric de Navarra. Îi spunem micul Henric, sau uneori Navarra, ca să nu-l confundăm cu regele.

— Asemănarea este uimitoare, murmură el.

— Amândoi au trei ani, domnule; Margot s-a născut pe 13 mai, Navarra pe 13 decembrie.

— Legați de soartă, îi scăpă fără să vrea, apoi îmi aruncă o privire scurtă.

Avea ochii prea mari pentru fața lui, la fel ca mine, dar ai lui erau de un cenușiu limpede și luminos. Erau sinceri ca ai unui copil și sub privirea lor scrutătoare simțeam o stânjeneală neobișnuită.

— Am avut și eu un fiu și o fiică, spuse el melancolic.

Am deschis gura să-mi exprim compătimirea și să-i spun că îi cunosc povestea. Era cel mai înzestrat medic din toată Franța, își câștigase faima vindecând o mulțime de bolnavi de ciumă... dar își privise nepunctuos soția și copiii murind de cumplita boală.

N-am apucat să vorbesc însă, pentru că el continuă:

— Nu vreau să par un monstru, doamnă, pomenindu-vă de durerea mea când Înălțimea Voastră însevă sunteți în doliu; fac asta numai pentru a vă arăta că vă înțeleg suferința. Am auzit de curând că jeliți pierderea a două fetițe. Nu există tragedie mai mare decât moartea unui copil. Mă rog la Dumnezeu să vă ostoiască, Maiestateii Voastre și regelui, durerea.

— Vă mulțumesc, domnule de Nostredame.

Am schimbat repede subiectul, fiindcă mă temeam c-o să încep să plâng dacă mai spune ceva, într-atât de sinceră era compătimirea lui. Am arătat înspre fotoliul din fața mea și spre scăunelul care fusese pus acolo special pentru el.

— Vă rog. Ați suferit deja destul pentru mine. Luați loc și vă voi spune când sunt născuți copiii.

— Sunteți prea bună, Maiestate.

Se așeză cât putu de comod pe scaun și-și sprijini cu un geamăt stins piciorul bolnav pe taburet. Bastonul îl propti alături, ca să-i fie la îndemână.

— Aveți trebuință de pană și hârtie, domnule?

Își ciocăni fruntea cu degetul:

— Nu, o să țin minte. Așadar, să începem cu cel mai vârstnic. Delfinul, născut pe 19 ianuarie 1544. Ca să fac un horoscop corect am nevoie de...

— De oră și de loc, l-am întrerupt eu.

Fiind pricepută la calcule, învășasem singură să alcătuiesc horoscoape; totuși, n-aveam încredere deplină în propriile mele interpretări și de multe ori nădăjduiam că mă înșel.

— Nici o mamă n-ar putea uita asemenea lucru, bineînțeles. Francisc s-a născut la castelul Fontainebleau, la ora patru și câteva minute după-amiază.

— Și câteva minute... mă îngână el și, cu degetul cu care-și ciocăniuse fruntea, începu acum să și-o maseze, parcă pentru a-și imprima datele în memorie. Știți cumva câte minute? Trei, poate, sau zece?

M-am încruntat, încercând să-mi amintesc:

— Mai puțin de zece. Din păcate, eram sleită de puteri în clipele acelea; mai precis de atâta nu știu.

Despre fete, Elisabeta și Margot, n-am vorbit. Potrivit legii salice, femeile nu pot urca pe tronul Franței. Deocamdată era timpul să ne concentrăm pe moștenitori – pe Carol-Maximilian, născut pe 27 iunie la Saint-Germain-en-Laye, în anul 1550, și pe scumpul meu Eduard-Alexandru. El era născut cu un an mai târziu decât Carol, pe 19 septembrie, la douăzeci de minute după miezul nopții.

— Vă mulțumesc, *Madame la Reine*, spuse Nostredame după ce am terminat. Vă voi aduce la cunoștință toate rezultatele peste două zile. Întrucât datele de naștere ale băieților sunt cunoscute de toată lumea, am făcut deja câteva cercetări preliminare.

Nu făcu nici un gest să se ridice, așa cum ar fi fost de așteptat. Rămase pe loc, privindu-mă atent cu ochii lui limpezi și liniștiți, și în tăcerea care urmă mi-am regăsit curajul și glasul.

— Am vise rele, i-am spus.

Nu păru deloc surprins de ciudata mea izbucnire.

— Pot să vă vorbesc deschis, doamnă? mă întrebă politicoș și continuă înainte să apuc a-i răspunde: Aveți astrologi la curte. Nu sunt primul care face horoscoapele copiilor. Le voi alcătui și eu, bineînțeles, dar nu numai pentru asta m-ați chemat.

— Nu, am recunoscut eu. V-am citit cartea de profesii.

Mi-am dres glasul și am recitat catrenul al treizeci și cincilea, cel care mă făcuse să mă prăbușesc în genunchi când îl citisem prima dată:

*Leul cel tânăr îl va înfrânge pe cel bătrân,
Pe câmpul de bătaie, într-un duel grozav,
Îi va străpunge ochii în cușca lor de aur
Și de o moarte cruntă va pieri.*

Privirea domnului de Nostredame deveni precaută:

— Eu scriu ce trebuie să scriu. Nu îndrăznesc să cred că înțeleg sensurile.

M-am aplecat spre el, nemaiputând să-mi ascund agitația:

— Dar eu îndrăznesc. Soțul meu, regele – el e leul. Cel bătrân. Am visat...

M-am oprit, nevoind să pun în cuvinte viziunea oribilă din mintea mea.

— Doamnă, mi se adresă el cu blândețe. Înălțimea Voastră și cu mine ne înțelegem bine unul pe celălalt, cred... Mai bine decât ne înțeleg toți ceilalți. Înălțimea Voastră și cu mine vedem lucruri pe care alții nu le văd. E prea mult pentru liniștea noastră.

Mi-am întors ochii de la el și am privit pe fereastră în grădină, unde, sub un soare strălucitor, Eduard, Margot și micul Navarra se fugăreau în jurul gardurilor vii. În mintea mea vedeam țeste crăpate și trupuri străpunse; vedeam oameni zvârcolindu-se, înecați în valuri de sânge.

— Eu una nu vreau să mai văd nimic, am spus.

Nu știu de unde știa. Poate că citise pe fața mea, așa cum citește un ghicitor liniile din palmă; poate că deja cercetase astrele mele native și descoperise poziția potrivnică a lui Marte. Poate citise în ochii mei, în groaza conștientă cu care rostisem catrenul al treizeci și cincilea.

— Regele va muri, i-am spus. Dragul meu Henric va muri înainte de vreme, de o moarte cumplită, dacă nu facem ceva să o împiedicăm. Știți asta: ați scris-o în catrenul acesta. Spuneți-mi că am dreptate, domnule, și că mă veți ajuta să fac tot ce trebuie ca s-o împiedic. Soțul meu e viața mea, sufletul meu. Dacă moare el, eu nu mai vreau să trăiesc.

Atunci, cu mulți ani în urmă, credeam că visul meu era legat numai de Henric. Credeam că sfârșitul lui violent era cel mai rău lucru care mi se putea întâmpla mie, moștenitorilor lui, Franței.

Acum îmi e ușor să-mi dau seama cât de tare mă înșelam. Și cât de prostească a fost furia mea când am auzit glasul liniștit al profetului.

— Eu scriu ce-mi poruncește Domnul, *Madame la Reine*. Voia lui trebuie să se îndeplinească; nu sunt atât de îngâmfat încât să vreau să-i pătrund înțelesul.

Dacă Domnul v-a trimis aceste viziuni, trebuie să încercați din răspuțeri să înțelegeți de ce a făcut El asta. Aveți această răspundere.

Eu aveam răspunderea să-l feresc pe rege de primejdii. Eu eram răspunzătoare pentru copiii noștri.

— Inima vă poartă pe o cale greșită, mi-a răspuns el, cutremurându-se ca înșfăcat de niște gheare nevăzute.

Când vorbi din nou, o făcu cu glasul altcuiva... al cuiva care nu mai avea absolut nimic omenesc.

— Copiii aceștia... murmură el, iar eu am știut că nu i se putea ascunde nici cea mai întunecată taină.

Mi-am apăsât palma pe perla însângerată din dreptul inimii, ca și cum gestul acesta l-ar fi putut împiedica să cunoască adevărul.

— Astele acestor copii sunt corupte, *Madame la Reine*, copiii acestora n-ar trebui să existe.

PARTEA A DOUA

Florența, Italia

mai 1527

Unu

Ziua în care l-am cunoscut pe magicianul Cosimo Ruggieri – 11 mai – a fost o zi blestemată.

Am simțit asta în zori, din tropotul copitelor de cai ce răzbătea din stradă. Când am auzit zarva mă sculasem deja, mă îmbrăcasem și tocmai voiam să cobor. M-am ridicat în vârful picioarelor și m-am uitat pe fereastra de la dormitorul meu, care avea obloanele deschise.

Jos, în Via Larga, în fața casei noastre, Passerini își strunea calul plin de spume. Era însoțit de doisprezece oameni înarmați. Purta roba roșie de cardinal, dar își uitase pălăria – sau poate că o pierduse în timpul goanei nebune – iar părul alb îi stătea ridicat în smocuri, ca o creastă de cocoș. Urla ca un nebun la grăjdar să deschidă poarta.

Am luat-o la fugă pe scări, ajungând pe palier odată cu mătușa Clarice.

În anul acela dinaintea morții ei timpurii, mătușa era o femeie frumoasă, delicată ca una din Grațiile lui Botticelli. În dimineața aceea era îmbrăcată într-o rochie de catifea roz și purta un vâl diafan peste părul castaniu.

Dar firea mătușii Clarice nu era deloc delicată. Vărul meu Piero spunea adesea despre mama lui că e „cel mai aspru bărbat din familie“. Nu ținea cont de părerea nimănui – în nici un caz de părerile celor patru fii sau de ale bărbatului ei, Filippo Strozzi, un bancher influent. Avea o limbă ascuțită și nu ezita s-o folosească împotriva lor.

Iar în dimineața aceea era încruntată. Când mi-am dat seama că m-a văzut, mi-am tras capul între umeri și am lăsat ochii în pământ, căci în fața mătușii Clarice n-aveai cum să câștigi.

Aveam opt ani și eram un copil incomod. Mama murise la nouă zile după ce mă născuse, urmată, după alte șase zile, de tata. Din fericire,

mama îmi lăsase o avere imensă, iar tata, titlul de ducesă și dreptul de a conduce Florența.

Această stare de fapt o determinase pe mătușa Clarice să mă aducă la Palatul Medici ca să-mi dea o creștere potrivită cu destinul meu, dar îmi dădea clar de înțeles că sunt o povară. Pe lângă propriii săi fii, mai era obligată să crească alți doi Medici – pe fratele meu vitreg Alessandro și pe vărul meu Ippolito, bastardul unchiului Giuliano de Medici.

Chiar când Clarice trecea pe lângă mine, din holul de jos, de la intrare, urcă spre noi un glas: cardinalul Passerini, regent delegat al Florenței, vorbea cu un servitor. Nu înțelegeam ce spune, dar timbrul vocii dezvăluia clar mesajul: dezastru. Viața confortabilă și lipsită de primejdii pe care o împărțeam cu verii mei în casa strămoșilor noștri era pe cale să se încheie.

În timp ce Clarice asculta, peste chip îi flutură o undă de spaimă, iute înlocuită însă de obișnuita-i asprime. Mă privi cu ochii îngustați, amenințatori, încercând să vadă dacă-i surprinsesem clipa de slăbiciune.

— Dă-i drumul direct la bucătărie. Nu te oprești nicăieri, nu vorbești cu nimeni, îmi porunci ea.

Am ascultat-o și am luat-o în jos pe scări, dar mi-am dat seama curând că sunt prea speriată ca să pot mânca ceva. Așa că m-am abătut prin holul mare, unde mătușa Clarice și cardinalul Passerini purtau o discuție încordată. Vocea Eminenței Sale era înăbușită, dar am surprins câteva vorbe pătimașe rostite de mătușa Clarice:

— Negliobule. Și idiotul de Clement la ce se aștepta?

Subiectul discuției era papa – născut Giulio de Medici –, a cărui influență ajuta familia noastră să rămână la putere. Chiar așa copil cum eram, mă pricepeam suficient la politică încât să știu că ruda mea îndepărtată, papa Clement, era certat cu Sfântul Împărat Roman Carol, ale cărui trupe invadaseră Italia; iar cel mai mare pericol plana asupra Romei.

Brusc, ușa se deschise și apărură capul lui Passerini, strigând-o pe Leda, roaba mătușii Clarice. Cardinalul era cenușiu la față, răsufla greu și, de agitație, i se lăsaseră colțurile gurii în jos. Așteptă în ușă cu un aer nerăbdător și disperat până apărură Leda și o trimise să-i aducă pe unchiul Filippo, pe Ippolito și pe Alessandro.

După câteva clipe intrară Ippolito și Sandro. Clarice venise probabil lângă ușă, căci am auzit-o destul de clar spunându-i cuiwa care aștepta în hol:

— Avem nevoie de oameni, de toți câți sunt în stare să lupte. Până când știm pe câți putem conta, trebuie să fim prudenți. Adună până la noapte cât poți de mulți, după care veniți încoace. Apoi în voce i se strecură o șovăială ciudată: Și trimite-l pe Agostino să-l aducă pe fiul astrologului – acum.

L-am auzit pe unchiul Filippo încuviințând în șoaptă și plecând, apoi ușa se închise din nou. Am rămas câteva minute pe loc, încercând în zadar să înțeleg sunetele care răzbăteau din încăperei; dar m-am lăsat păgubașă și am pornit-o spre scara care ducea la camerele copiilor.

Mezinul lui Clarice, Roberto, în vârstă de șase ani, alerga înspre mine hohotind și frângându-și mâinile. Ținea ochii strâns închiși; abia am reușit să-l prind la timp ca să nu mă izbească și să mă dărâme.

Eram mică, dar Roberto era și mai mic. Mirosea a sudoare acrișoară; obrații îi erau roșii și brăzdați de lacrimi și părul lung, ca de fetiță, îi era lipit de gâtul nădușit.

În clipa aceea, doica apărui în spatele lui. Ginevra era o femeie simplă, necioplită, îmbrăcată în niște fuste ponosite de bumbac, peste care purta un șorț alb, și cu părul strâns mereu într-o broboadă. Totuși, în dimineața aceea, broboada și nervii îi erau vrașiște; o buclă aurie îi cădea peste față.

— Dă-mi drumul! țipă Roberto izbindu-mă cu picioarele.

Mă lovea și cu pumnii lui mici, dar mi-am ferit fața și l-am ținut strâns.

— Ce s-a întâmplat? De ce-i așa de speriat? am întrebat-o pe Ginevra, care se apropiase.

— Vin peste noi! urlă Roberto, împrășcându-mă cu lacrimi și salivă. Vin să ne facă rău!

— Sunt niște oameni la poartă, răspunse Ginevra, prostită de spaimă.

— Ce fel de oameni? am întrebat.

Când am văzut că Ginevra nu-mi răspunde, am alergat sus, în încăperile cameristelor, ale căror ferestre dădeau spre grajduri și spre poarta dinspre Via Larga. Am tras un taburet lângă geam, m-am suit pe el și am dat obloanele de perete.

Grajdurile se aflau înspre vest; spre nord era poarta masivă de fier care îi împiedica pe străini să treacă. Era închisă și zăvorâtă; și chiar lângă ea stăteau trei străjeri de-ai noștri, înarmați.

Dincolo de drumii ghintuiți, pe stradă era multă mișcare: o ceată de călugări dominicani care veneau pe jos din împrejurimile mănăstirii San Marco, un cardinal în caleașca lui aurită, negustori călări. Și oamenii lui Roberto – vreo douăzeci la ora aceea a dimineții, înainte ca veștile aduse de Passerini să se răspândească în oraș. Unii stăteau înșirați pe marginile Viei Larga, alții în fața porții de fier din dreptul grajdurilor. Se uitau spre casa noastră cu priviri de șoimi care așteaptă să apară prada.

Unul dintre ei strigă înflăcărat la trecători:

— Ați auzit? Papa a căzut! Roma se află în mâinile împăratului!

La intrarea cea mare a palatului se afla un drapel cu blazonul familiei Medici, arborat cu mândrie peste tot prin oraș: șase bile roșii, șase *palle*, așezate în rânduri pe un scut aurit. *Palle, palle!* era strigătul nostru de luptă, vorbele de pe buzele susținătorilor noștri atunci când ridicau săbiile în apărarea noastră.

În timp ce mă uitam pe geam, un vopsitor de lână, plin de pete de un albastru închis pe mâini și pe tunică zdrențăroasă, se cocoță pe umerii tovarășului său și trase jos flamura, în strigătele aprobatoare ale celorlalți. Un al treilea bărbat apropie o torță de stindard și-i dădu foc. Trecătorii își încetineau pașii și căscau gura.

— *Abbasso le palle!* strigă vopsitorul, iar cei din jurul lui reluară lozinca:

— Jos bilele! Moarte familiei Medici!

În toiul acestui tumult, porțile de fier se întredeschiseră, iar Agostino – curierul mătușii Clarice – se strecură afară neobservat. Dar când poarta se închise zăngănind în urma lui, vreo câțiva oameni aruncară cu pietre în el. Băiatul își feri capul cu mâinile și o luă la fugă, pierzându-se în mulțime.

M-am aplecat cât am putut de mult peste pervaz. În spatele șuvițelor de fum care se ridicau din flamura arzândă, vopsitorul mă pândea; fața îi era aprinsă de ură. Dacă ar fi putut să ajungă până la fereastră, m-ar fi înșfăcat – pe mine, o fetiță nevinovată de opt ani – și mi-ar fi împrăștiat creierii pe caldarâm.

— *Abbasso le palle!* urlă el către mine.

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	6
Partea întâi	7
Partea a doua	17
Partea a treia	61
Partea a patra	107
Partea a cincea	145
Partea a șasea	239
Partea a șaptea	319
Epilog	463
<i>Cuvânt de încheiere</i>	465